

Varlık üzerine şiir gibi öyküler

Nursel Duruel, 'Yazılı Kaya' kitabında Anadolu'yu antik geçmişiyle bir araya getirerek şiirsel bir üslupla felsefi konuları öyküleştiriyor. Okur, kitap bittikten sonra kafasında beliren soru işaretleriyle hemhal oluyor.

METİN YETKİN
metinyetkin00@gmail.com

Nursel Duruel, İstanbul Üniversitesi Arkeoloji bölümünden mezun olmuş. Ardından radyo programlarında çalışmış, televizyon yazarlığı yapmış. 1983'te Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, 1990'da ise Yunus Nadi Yayınlanmamış Öykü Armağanı'nı kazanmış. Öyküleri yabancı dilde yayımlanan birçok antolojide mevcut. Yazarın ilk kez 1992 yılında yayımlanan 'Yazılı Kaya' isimli öykü kitabı Yapı Kredi Yayınları aracılığıyla yeniden okurla buluştu.

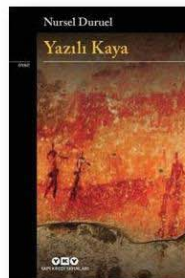
'Yazılı Kaya' sekiz öyküden oluşuyor. Sekiz öykü de klasik formun dışında. Hepsinde şiirsel bir üslup hâkim. Hatta yer yer Antik Yunan eserlerine göz kırpan bir tarzı var yazarın. Öyküleri anlatmak güç çünkü hepsi felsefi bir arayışı anlatmakta. Anlatıcı bazen 'ben', bazen 'biz' olurken bazen de belirsizleşiyor. **Yazar, mitolojik ve dini göndermeleri gayet duru bir biçimde kullanıyor.** Bunu yaparken Anadolu'nun antik geçmişiyle günümüze bağlıyor. Aslında Duruel, Halikarnas Balıkcısı'nın bazı öykülerinde denediği fakat üzerinde durmadığı bir tekniğin hakkını vermiş. Bunu yaparken kendisini saklıyor, "Bu böyledir" demiyor fakat tıpkı şiirde olduğu gibi birtakım düşünceleri sezdirmeyi, çıkarımı okuyucuya bırakmayı tercih ediyor.

Mitolojik isimlerin yer aldığı ve antik mimarinin formlarına sıkça yer verilen öykülerde bir anda Anadolu köylerine gelebiliyoruz. Kitaba adını veren 'Yazılı Kaya' öyküsünde mesela, "Aslı, gücü yettiğinde koştu sokak sokak, yeniden görmek istedi kadınlar dizisini ve gördü. İçlerinde kendini de gördü. Beş bin yıllık bir anıyı canlı gördü" denilerek Anadolu'nun kadim geçmişiyle şimdi arasında bir bağ kurulmuş. Bu 5 bin yıllık anı her zaman canlı tutulmuş. Ancak antik dönem ile şimdi arasındaki geçişler eğreti durmuyor, aksine öykülere bir derinlik katıyor. Bu derinlik öz arayışı olarak ortaya çıkmakta. Öyküler ilerledikçe varlık

ğün özü, zaman, ses, tarih ve görüntü gibi temalar etrafında sorgulanıyor. **Fakat Duruel, bu sorgulamayı oldukça yalın bir dille inşa etmiş,** okuyucu bazı kitaplarda olduğu gibi vurgun yemiş gibi hissetmiyor kendini. Aksine, kitap bittikten sonra kafasında beliren soru işaretleriyle hemhal oluyor. Bana kalırsa yazarın amacı da bu: İnsanları mitolojiyi, tarihi, varlığı sorgulamaya onları bunaltmadan, onları yönlendirmeden sevk etmek.

Kitabın en vurucu bölümü ise ilk öykü; 'Ses Maketi'. Bu öyküyü diğerlerinden ayrı bir kefeyle koymak lazım çünkü 'Ses Maketi'nde hayatı boyunca biriktirdiği seslerin kaçıp gitmesiyle hayatın anlamını yitiren bir adamla tanışıyoruz. Hem kurgu hem de konu açısından alışıldık öykülere benzemiyor ve seslerini kaybeden adam belirsiz bir zamandan bizlere haykırıyor: **"Hayatımızın sona erişini bunca önemseyen bizler, sesimizin ölümüne niye bu ölçüde kayıtsız anlayamıyorum."** Son olarak, yazarın anlatıcısı genelde bir erkek olarak kurgulaması ve yer yer kadının toplumdaki yerine değinerek toplumsal eleştiri yapması da kitabın diğer özelliklerinden biri. ■

YAZILI KAYA

Nursel Duruel
Yapı Kredi Yayınları,
2019
64 sayfa, 9 TL.